

Raadsvoorstel

Tabel registratiegegevens

Registratienummer	25.0000128
Zaaknummer	Z25000008
Datum oordeelsvormende raadsvergadering	30 januari 2025
Datum besluitvormende raadsvergadering	13 februari 2025
Van afdeling	Ruimte & Ondernemen
Onderwerp	Opstellen intentieovereenkomst SMR-initiatiefnemer
Portefeuillehouder	wethouder H.P.J.M. ter Veen

Inleiding

In de raadsvergadering van december 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om kernenergie op te nemen in de energiemix, en hier regionaal ook aandacht voor te vragen in West-Fries verband. Dit standpunt is nogmaals bekrachtigd bij de vaststelling van de kadernota in juni 2024, waarin er een amendement is aangenomen om kernenergie blijvend mee te nemen in de financiële stukken. Inmiddels is de motie technisch gezien uitgevoerd. Echter, het college onderschrijft de noodzaak om te verkennen of een Small Modular Reactor (SMR) in Opmeer gerealiseerd kan worden. Daarom wil het college graag vervolgstappen zetten. De eerstvolgende stap is het sluiten van een intentieovereenkomst met een initiatiefnemer die geïnteresseerd is om een SMR te bouwen in Opmeer. Gezien het grote maatschappelijke belang van energievoorziening en de gevoeligheid van het onderwerp kernenergie vraagt het college de raad om een verklaring van geen wensen en bedenkingen te geven.

Beslispunten

1. Geen wensen en bedenkingen te uiten over het voornemen van het college om een intentieovereenkomst aan te gaan met een initiatiefnemer van een Small Modular Reactor (SMR) ten behoeve van de realisatie van een SMR in Opmeer.

Beoogd maatschappelijk effect

De realisatie van een SMR in Opmeer draagt bij aan de doelen uit het klimaatakkoord van Parijs. Het levert duurzame energie, en de restwarmte kan gebruikt worden voor de aanleg van een warmtenet.

Met de realisatie van slechts één SMR voldoet Opmeer ruimschoots aan haar taak om de CO₂-uitstoot te verlagen en duurzame energie op te wekken.

Argumenten

1.1 Het voorstel borduurt voort op de aangenomen motie en het aangenomen amendement van de gemeenteraad.

Uw raad heeft op meerdere momenten de voorkeur uitgesproken voor kernenergie. In de informerende bijeenkomst van 10 december bent u bijgepraat over alle ontwikkelingen op het gebied van de opwek van energie, de RES-doelen, netcongestie, energie infrastructuur en isolatie. De motie kernenergie kwam hier ook ruimschoots aan bod. In de bijeenkomst bent u op de hoogte gebracht van het voornemen van het college om een intentieovereenkomst aan te gaan met een initiatiefnemer waar we meerdere gesprekken mee hebben gevoerd.

1.2 Een intentieovereenkomst zegt niets over de daadwerkelijke realisatie van een SMR

Vaak moeten plannen nog verder uitgewerkt en onderzocht worden, voordat de gemeente er mee kan instemmen. Om afspraken te maken over het uitwerken van de plannen en het onderzoeken van de haalbaarheid, gaat de gemeente een intentieovereenkomst met een initiatiefnemer aan. In een intentieovereenkomst leggen de gemeente en de initiatiefnemer afspraken vast over personele inzet. De gemeente verklaart een positieve grondhouding te hebben ten opzichte van het plan, maar maakt ook duidelijk dat zij hiervoor personele capaciteit zal moeten inzetten. Deze personele capaciteit zal bestaan uit op zijn minst een projectmanager. De taken van deze projectmanager bestaan onder andere uit:

- Locatie onderzoek
- Overleg met nutsbedrijven, Omgevingsdienst, Veiligheidsregio etc.
- Communicatie en participatie met de inwoners en de gemeenteraad
- Onderzoeken van koppelkansen met bijvoorbeeld woningbouw, bedrijvigheid en verduurzaming van het woningbedrijf

De gemeente brengt de kosten in rekening, die zij maakt om de plannen en onderzoeken te beoordelen. In de intentieovereenkomst neemt de gemeente een raming op van hoeveel kosten de gemeente denkt te maken. Dit geraamde bedrag wordt in rekening gebracht aan een initiatiefnemer. Aan het eind van de intentiefase brengt de gemeente in beeld welke kosten er daadwerkelijk gemaakt zijn.

Een intentieovereenkomst is vormvrij. Dit betekent dat de inhoud van een dergelijke overeenkomst kan verschillen. Bij een overeenkomst met een SMR-bouwer is het bijvoorbeeld goed denkbaar dat er vooraf afspraken worden gemaakt over de inzet van initiatiefnemer in de communicatie naar en participatie met de inwoners. Dit is dus niet verplicht, maar wel wenselijk gezien de maatschappelijke gevoeligheid.

1.3 Initiatiefnemer heeft de intentieovereenkomst nodig om een vergunning aan te vragen bij de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Straling (ANVS)

Voor de realisatie van een SMR in Nederland dient een initiatiefnemer twee sporen te volgen. Enerzijds doorloopt de initiatiefnemer het reguliere planproces van de gemeente, net als iedere andere initiatiefnemer die iets wil ontwikkelen wat vraagt om een nieuwe vergunning. Echter, voordat hij een definitieve vergunningaanvraag kan indienen dient hij een bouwvergunning te verkrijgen van de ANVS. De ANVS doet zeer uitgebreid onderzoek naar de veiligheidsaspecten van de SMR. Dit is een langdurig proces, dat 2-3 jaar kan duren. Aangezien de ANVS enkel serieuze aanvragen kan beoordelen, stelt zij enkele eisen aan het bedrijf dat een vergunning wil verkrijgen. Enerzijds dient zij uiteraard een uitgebreid verslag te overleggen van alle veiligheidsaspecten van de centrale, maar anderzijds is het kunnen overleggen van een intentieovereenkomst een van de vereisten voor behandeling van de aanvraag.

1.4 Met dit voorstel komt Opmeer voor in de rij te staan als mogelijke locatie voor een SMR

De capaciteit voor beoordeling van vergunningsaanvragen bij de ANVS is beperkt. Daarnaast is het Rijk zich aan het oriënteren op de rollen van de verschillende lagen van de overheid omtrent de vestiging van SMR's. Dit kan resulteren in aanvullende eisen, waardoor het proces wordt vertraagd en de klimaatdoelen verder uit zicht raken. Als Opmeer hier voortvarend mee van slag gaat, kan de vergunning bij de ANVS snel aangevraagd worden en kan de SMR nog vòòr 2030 gerealiseerd worden, waarmee Opmeer in één keer de meest duurzame gemeente van Nederland wordt.

Ter vergelijking: een SMR met een vermogen van 100 MW levert, bij maximale vollasturen, 1.9 TWh stroom op per jaar. De RES-opgave voor West-Friesland is 0,7 TWh.

Kanttekeningen

Als blijkt dat de gemeenteraad veel bedenkingen heeft bij het aangaan van een intentieovereenkomst, zal er mogelijk geen verder onderzoek gedaan worden naar de haalbaarheid, en kan een initiatiefnemer geen aanvraag indienen bij de ANVS. Ook is het mogelijk dat initiatiefnemers Opmeer niet meer als geschikte locatie zullen beschouwen. Dit betekent dat SMR's geen onderdeel uit zullen maken van de energiemix en geen rol zullen spelen in de realisatie van de RES-doelen. Hiermee raken de klimaatdoelen van Parijs verder uit zicht. Tevens betekent dit dat Opmeer een andere bron moet gaan zoeken voor duurzame energie opwek. Dit kan leiden tot de komst van meer zonneweides of windmolens.

In theorie is het mogelijk dat het Rijk gemeente Opmeer aanwijst als zoekgebied voor een reguliere, grote kerncentrale. In dat geval is het Rijk in de lead. Dit scenario is echter onwaarschijnlijk, aangezien Borssele en de Maasvlakte al zijn aangewezen als voorkeurslocaties.

Wettelijk kader

Conform de Gemeentewet, artikel 160, lid d, is het opstellen van een intentieovereenkomst een collegebevoegdheid. Echter, gelet op artikel 169, lid 4 van de Gemeentewet, dient het college de raad te vragen om wensen of bedenkingen. Het college geeft de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van bevoegdheden, maar als het ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente, wordt de raad gevraagd om wensen en bedenkingen te uiten. Het maatschappelijk belang en de gevoeligheid van het onderwerp vallen onder de ingrijpende gevolgen zoals genoemd in het wetsartikel.

Burgerparticipatie

Nadat de intentieovereenkomst is getekend, wordt er verder onderzoek gedaan naar de voorkeurslocatie voor realisatie. Hier hoort burgerparticipatie bij. In de intentieovereenkomst zal de gemeente uitgebreid aandacht besteden aan de verwachtingen omtrent communicatie en participatie, en zullen er hierover afspraken gemaakt worden met een initiatiefnemer.

Financiën

Alle kosten die de gemeente maakt in dit intentietraject zijn voor kosten van de initiatiefnemer.

Communicatie

Op dit moment nog niet van toepassing, wordt verder uitgewerkt in de intentieovereenkomst

Uitvoering

De intentieovereenkomst zal zo snel mogelijk worden opgesteld en ondertekend

Bijlagen

1. Presentatie informerende bijeenkomst 10 december 2024
2. Rapportage CO2-monitor – Opmeer 1990-2022-2030

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op artikel 160, lid d en artikel 169, lid 4 van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 7 januari 2025;

gehoord de behandeling in de oordeelsvormende vergadering van 30 januari 2025;

besluit:

1. Geen wensen en bedenkingen te uiten over het voornemen van het college om een intentieovereenkomst aan te gaan met een initiatiefnemer van een Small Modular Reactor (SMR) ten behoeve van de realisatie van een SMR in Opmeer.
2. **Tot duidelijk is of de realisatie van een SMR op het grondgebied van gemeente Opmeer mogelijk is worden de "Beleidskaders wind en zonne-energie" van 22 juni 2023 buiten toepassing verklaard, behalve paragraaf 3.2 van het beleidskader over de realisatie van microwindturbines met een maximale ashoogte van 15 meter als bedoeld in de motie vreemd aan de orde van de dag van 29 september 2022.**
3. **Initiatiefnemers van lopende aanvraagprocedures worden door het college op de hoogte gesteld van de inhoud van dit amendement.**
4. **De gemeenteraad wordt uiterlijk in kwartaal 1 van 2026 met een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld van de voortgang van de verkenning van mogelijkheden voor de realisatie van een SMR.¹**

Aldus besloten in de raadsvergadering van 13 februari 2025.

voorzitter
G.J. van den Hengel

griffier
L. Gijben

¹ **Amendement 8.1 van het CDA, de VVD, PvdA/GroenLinks en Gemeentebelangen.**